

Tämä on Energiaviraston sähköisesti allekirjoittama asiakirja.

Detta är ett dokument som har signerats elektroniskt av Energimyndigheten.

This is a document that has been electronically signed by the Energy Authority.

Asiakirjan
päivämäärä on:

20.02.2026

Dokumentet är
daterat:

20.02.2026

The document is
dated:

20.02.2026

Esittelijä / Föredragande / Referendary

Nimi / Namn / Name: Minna Koivula

Pvm / Datum / Date: 20.02.2026

Ratkaisija / Beslutsfattare / Decision-maker

Nimi / Namn / Name: Simo Nurmi

Pvm / Datum / Date: 20.02.2026

Tämä asiakirja koostuu seuraavista osista:

- Kansilehti (tämä sivu)
- Alkuperäinen asiakirja tai alkuperäiset asiakirjat [Allekirjoitettu asiakirja alkaa seuraavalta sivulta. >](#)

Detta dokument består av följande delar:

- Titelblad (denna sida)
- Originaldokument [Det signerade dokumentet börjar på nästa sida. >](#)

This document contains:

- Front page (this page)
- The original document(s) [The signed document follows on the next page >](#)

Energiaviraston lausunto hallituksen esityksestä HE 179/2025 vp eduskunnalle kyberkestävyysäädöksen toimeenpanoa koskevaksi lainsäädännöksi

Liikenne- ja viestintävaliokunta on 16.2.2026 pyytänyt Energiavirastolta lausuntoa hallituksen esityksestä HE 179/2025 vp eduskunnalle kyberkestävyysäädöksen toimeenpanoa koskevaksi lainsäädännöksi.

Energiavirasto kiittää tilaisuudesta lausua esityksestä ja lausuu kunnioittavasti seuraavaa:

Yleisesti esitysluonnoksesta ja viranomaistehtävien järjestämisestä

Hallituksen esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi laki eräiden tuotteiden kyberkestävyydestä sekä kyberturvallisuussertifiointista. Liikenne- ja viestintävirasto vastaisi keskitetysti kyberkestävyysäädöksen (EU) 2024/2847 markkinavalvontaviranomaisen tehtävistä. Lisäksi suuririskisille tekoälyjärjestelmille markkinavalvontaviranomaisena toimisi eräiden tekoälyjärjestelmien valvonnasta annetun lain nojalla toimivaltainen valvova viranomainen. Energiavirasto on yksi suuririskisiä tekoälyjärjestelmiä valvovista markkinavalvontaviranomaisista (laki eräiden tekoälyjärjestelmien valvonnasta (1377/2025) 3 §:n 2 mom. 1 k).

Esityksen mukaan sillä olisi vaikutuksia suuririskisiä tekoälyjärjestelmiä valvoville viranomaisille. Viranomaisten työmäärä lisääntyisi, sillä ne toimisivat markkinavalvontaviranomaisena suuririskisille tekoälyjärjestelmille kyberkestävyysäädöksen osalta. Tämän johdosta suuririskisiä tekoälyjärjestelmiä valvovien viranomaisten tulisi hankkia ja kehittää kyvykkyyttä kyberkestävyysäädöksen vaatimuksista ja valvonnasta suuririskisille tekoälyjärjestelmille.

Energiavirasto ensinnäkin kannattaa kyberkestävyysäädöksen markkinavalvontaa koskevan tehtävän osoittamista mahdollisimman keskitetysti Liikenne- ja viestintävirastolle. Energiavirasto katsoo esityksen mukaisesti, että keskitetty valvonta voisi olla kokonaisuutena arvioiden kustannustehokkain ratkaisu markkinavalvonnan järjestämisessä.

Energiavirasto tunnistaa, että siltä osin kuin on kyse EU:n tekoälyasetuksen (EU) 2024/1689 mukaisista suuririskisistä tekoälyjärjestelmistä, kansallista liikkumavaraa markkinavalvonnan järjestämisestä on rajoitettu kyberkestävyysäädöksessä. Esityksen mukaisesti toteutuva viranomaisvalvontamalli riippuu siis tekoälyasetuksen kansallisen täytäntöönpanon yhteydessä tehdyistä ratkaisuista.

Edellä todetusta huolimatta, Energiavirasto tuo tässä yhteydessä esiin, että keskittäminen olisi viraston näkemyksestä myös kaikkien tekoälyasetuksen mukaisten tehtävien osalta tehokkain vaihtoehto. Energiavirasto on kunnioittavasti ehdottanut lainvalmistelijoille harkittavaksi, että sille hallituksen esityksessä HE 46/2025 vp., hallituksen esitysluonnoksessa eräiden tekoälyjärjestelmien valvonnasta annetun lain muuttamiseksi ja nyt edelleen kyseessä olevassa

20.2.2026

hallituksen esityksessä koskien kyberkestävyyssäädöstä ehdotetut suuririskisten tekoälyjärjestelmien markkinavalvontaan ja testiympäristöön liittyvät tehtävät keskitettäisiin yhdelle valvovalle viranomaiselle sen sijaan, että tehtävät hajautettaisiin, ja osin osoitettaisiin myös Energiavirastolle. Toissijaisesti Energiavirasto on esittänyt harkittavaksi, että kyseiset Energiavirastolle ehdotetut tehtävät osoitettaisiin jo olemassa oleville markkinavalvontaviranomaisille.

Energiavirasto katsoo perustelluksi, että myös suuririskisiin tekoälyjärjestelmiin liittyvät tehtävät keskitettäisiin yhdelle valvovalle viranomaiselle, jolle turvataan riittävät resurssit ja syvälinen tekoäly- ja kyberturvallisuusosaaminen taikka tehtävät osoitetaan ja resursoidaan niille viranomaisille, joilla on kyseisiin tehtäviin kytköksissä olevia muita vastaavia markkinavalvonnan tehtäviä. Energiavirasto pitää myös tärkeänä, että tekoälyasetuksen kansallisen täytäntöönpanon lähtökohtana on hyödyntää mahdollisimman pitkälle olemassa olevia viranomaisrakenteita. Tekoälyjärjestelmien valvonta on luonteeltaan pitkälti tuoteturvallisuuteen liittyvää valvontaa, mikä ei ole aiemmin kuulunut Energiaviraston tehtäviin. Energiavirastolla ei siten ole aiempaa kokemusta EU:n tuoteturvallisuuslainsäädännön soveltamisesta. Lisäksi tekoälyjärjestelmien valvonta edellyttää hyvin syvällistä erityisosaamista tekoälyteknologioista, minkälaista asiantuntijuutta ei ole kustannustehokasta tai tosiasiaassa edes mahdollista resursoida useammalle eri viranomaistaholle.

Energiavirasto ei katso, että tekoälyjärjestelmien valvontaan liittyvien tehtävien keskittäminen tai osoittaminen jollekin toiselle viranomaiselle kuin Energiavirastolle olisi ristiriidassa Energiaviraston olemassa olevien tai tulossa olevien tehtävien kanssa. Energiavirasto lisäksi katsoo, että Energiaviraston energia-alan asiantuntijuutta on mahdollista jakaa yhteistyöjärjestelyin.

Mikäli Energiavirastolle osoitetaan tehtäviä

Mikäli edellä esitetystä huolimatta Energiavirastolle osoitetaan kyberkestävyyssäädöksen mukaisia tehtäviä, virasto korostaa, ettei sillä ole entuudestaan resursseja tekoälyasetuksen taikka kyberkestävyyssäädöksen täytäntöönpanoon eikä myöskään osaamista tai kokemusta tekoälyjärjestelmien valvonnasta. Energiavirasto toteaa myös, että toimintaa tehostamalla ja säästöillä virasto on jo rahoittamassa monen muun uuden lakisääteisen tehtävän toimeenpanoa, joten sopeuttamalla tai tehostamalla tekoälyasetuksen ja kyberkestävyyssäädöksen mukaisten tehtävien resurssointia ei ole mahdollista tehdä. Lisäksi tekoälyjärjestelmien valvonta edellyttää virastolta aivan uutta erityisosaamista, mitä sillä ei ennestään ole.

Energiavirasto toteaa, että tekoälyasetus, kyberkestävyyssäädös ja niiden sisältämät lisätehtävät aiheuttavat virastolle lisäkustannuksia, joita ei voida kattaa viraston nykyisillä ja lähivuosina jopa laskevilla määrärahoilla. Energiavirastolle on tullut ja on lähiaikoina tulossa muitakin uusia tehtäviä, joiden hoitamiseksi viraston määrärahoja ei ole läheskään kaikilta osin tarkistettu, mikä jo nykyisellään vaikeuttaa virastolle kuuluvien lakisääteisten tehtävien tarkoituksenmukaista hoitamista. Uudet lisätehtävät ja nykyisten tehtävien laajeneminen ilman määrärahalisäyksiä vaikeuttaisivat tilannetta entisestään.

20.2.2026

Energiavirasto katsoo, että esityksen myötä virastolle tulevien uusien ja laajenevien tehtävien asianmukainen hoitaminen edellyttää niistä aiheutuvien lisäkustannusten huomiointia viraston määrärahoissa viimeistään vuodesta 2027 alkaen. Energiavirasto arvioi tässä vaiheessa, että se tulee tarvitsemaan lausuttavana olevien tehtävien asianmukaiseen hoitamiseen vähintään 1 lisähtv:n. Edellä oleva lisäresurssi on lisäys aiemmin tekoälyasetuksen kansallisessa valmistelussa arvioituihin viraston lisäresurssitarpeisiin. Yhteensä Energiavirasto on näin ollen esittänyt tekoälyasetuksen ja nyt käsiteltävän kyberkestävyysäädöksen täytäntöönpanoon tarvittavia lisäresursseja 1 määräaikaisen lisähtv vuodelle 2025, 3 pysyvää lisähtv:tä vuodesta 2026 eteenpäin ja 1 pysyvä lisähtv vuodesta 2027 eteenpäin.

Energiavirasto korostaa, että täytäntöönpanon kannalta välttämättömien lisäresurssien määrää on tarpeellista arvioida uudelleen valvontatehtävien alkamisen jälkeen. Erityisesti lopullinen valvottavien tekoälyjärjestelmien lukumäärä sekä näiden valvontaan ja testaamiseen liittyvien tehtävien määrä ja laajuus voivat korottaa alustavasti arvioitua lisäresurssitarvetta.

Lisäksi Energiaviraston resurssiarvoihin vaikuttaa keskeisesti, jos testaukseen sekä markkinavalvontaan liittyvät henkilöresurssit ja syvälinen tekoälyosaaminen tulee eriyttää viraston sisällä.

Lopuksi

Energiavirasto kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksestä kyberkestävyysäädöksen toimeenpanoa koskevaksi lainsäädännöksi.

Energiavirasto kannattaa esityksessä ehdotettua mallia, jossa kyberkestävyysäädöksen markkinavalvontaa koskeva tehtävä osoitettaisiin mahdollisimman keskitetysti Liikenne- ja viestintävirastolle. Energiavirasto kuitenkin katsoo, että keskittäminen myös kaikkien tekoälyasetuksen mukaisten tehtävien osalta olisi tehokkain vaihtoehto.

Energiavirasto on kunnioittavasti esittänyt harkittavaksi, että hallituksen esityksessä HE 46/2025 vp., hallituksen esitysluonnoksessa eräiden tekoälyjärjestelmien valvonnasta annetun lain muuttamiseksi ja nyt edelleen kyseessä olevassa esityksessä koskien kyberkestävyysäädöstä ehdotetut suuririskisten tekoälyjärjestelmien valvontaan ja testiympäristöön liittyvät tehtävät keskitettäisiin yhdelle valvovalle viranomaiselle sen sijaan, että tehtävät hajautettaisiin, ja osin osoitettaisiin myös Energiavirastolle. Toissijaisesti Energiavirasto on esittänyt harkittavaksi, että kyseiset Energiavirastolle ehdotetut tehtävät osoitettaisiin jo olemassa oleville markkinavalvontaviranomaisille.

Energiavirasto lopuksi korostaa, että lisäresurssit ovat olennainen ja välttämätön osa ehdotetun lain täytäntöönpanolle ja tavoitteiden toteutumiselle.